

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Hétfői szám 2 kr.

Nyitlitér soronkint 20 krajczár.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatárs:

Dr. RÉVÉSZ ERNŐ

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

Hirdetési díjak:

a 16 részre felosztott oldalon egy hely — a 30 kr. kínosári bélyegilletéssel együtt — 1 frt. $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{2}$ vagy egész évi hirdetések-nél árkedve mény.

Kéziratok nem adának vissza

Bánffy — Apponyi.

Apponyi Albert gróf nagyvezetességű legutóbbi parlamenti beszédét nemcsak a kormánypart hallgatta szívesen, de a függetlenségi part sem titkolhatta a feletti örömét, hogy Apponyi oly viszonyok között tette magát népszerűvé a kormánypart előtt, amikor ez a népszerűség esetleg Bánffy miniszterelnöki székebe kerülhet, ahova a tulbuzgó jóakarók a régen nélkülözött Apponyit beültetve látják.

A függetlenségi part szívesen megadná Apponyinak az elismerés legszebb babérkoszoruját is — ha ebből Bánffy bukása következne.

Ez a titkosan lappangó gondolat készítette az ellenzékét is, hogy Apponyi beszédének több részénél élénk tetszésének adott kifejezést és ennek tulajdonítható az a glorifikálás, amelylyel az ellenzéki lapok is a nagy szónokot álláspontjuk szigorú megtartásának kijelentése mellett lapjaik hasábjain is üdvözlék, — de annál hevesebben kelnek ki azon ügy ellen amelynek védelmébe Apponyi Albert szegődött.

Hogy Apponyi Albert szokásától eltérően ezúttal nem kelt ki a Bánffy kormány ellen ez sokféle különféle megjegyzésekre szolgáltatott okot. Nagy lojalitást őrzött meg beszédében a kormány iránt és ami a legfeltűnőbb, egy körülményt szerencsésen agyonhalgatott, ille-

tőleg amit mindenki várt volna, hogy legalább rámutatni igyekezett volna arra, hogy akár sérti-e a betérjesztett provizorium javaslat az ország alaptörvényeit akár nem, ki az oka annak, hogy Magyarország vitális jogai ilyen hullámzásoknak lettek kitéve, hogy két hét alatt kell összekapkodni törvényt és rendeleteket, amelyekkel a magyar alkotmány testén ütött csorbát kifoltozni lehetne.

A kormány, amelynek szemelátára játszódtak le a bécsi események, amely már hónapokkal ezelőtt tisztában lehetett és volt is azzal, hogy az Ausztriával kötendő szerződésnek milyen formai akadályai vannak, zsákutczába szorította a saját pártját és így az országgyűlési többséget is — de beleszorult maga is abba a zsákutczába, ahonnan csak egy kétes jövőjű obstrukcióval és az ezáltal előidézett kényszerrendeleti kormányzás dicsőségével térhet vissza.

Ezt a visszatérést az országgyűlés nagy részének többsége most már Apponyi grófra hárítaná rá azáltal, hogy a Bánffy miniszteri székebe beültetné Apponyit.

Az ellenzék tehát mellékcél gyanánt csupán csak azért, hogy a Bánffy kormány elbukjék nem riadna vissza ettől az eredménytől sem és így ha január elsején ami a bizonyosnál is bizonyosabb a provizorium javaslata tárgyaltva, illetve a kormánypart által meg-

szavazva nem lesz, akkor valószínűleg két új dolgot kap az ország, Bánffy helyett: Apponyit, törvények helyett pedig rendeleteket.

Hogy azután hogyan lehet majd az ékes szólással Apponyinak az országos közvéleményt kibékíteni, hogyan fogja majd az az Apponyi, aki mint maga mondja 25 éve működik az alkotmányos élet terén, ezt a kellemetlen munkát teljesíteni, az aztán az ő dolga, valamint az is, hogy május elsejéig hogyan kell majd nékie az ellenzék támadásait elviselnie.

Ez a miniszterelnökség reá nézve csakugyan nem volna sinekura!

Önálló vámterület — külön vámterület.

(Dr. K.) Nem a törvény magyarításának hanem a törvény elcsavarásának a korát éljük Pulszky Gusztáv a volt bácsmezei képviselő, mint a vám- és bankügyre vonatkozó törvényjavaslatnak az előadója meg nem magyarított terminológiával élesen hangoztatott különbséget tesz az önálló vámterület és a külön vámterület között. Az egészséges észjárás embernek megáll az esze a hégeli és schlegeli filozófiának illetén mélységén, igazában elfajulásán. Mert itt a Tisza-Duna között nem értjük meg, hogy ezen kétféleképpen szokásos elnevezés között mi különbség lenne? Igaz, hogy mikor Pulszky a hatvanas évek végén

TÁRCZA.

Juliska és Julcsa nagysám.

— Irta: Szilágyi Lajos.

A „Bácskai Hírlap“ eredeti tárczája.

A harmatos csillogó fűszálak alig hajlottak meg léptei alatt. Tekintetét mérően szegezte a messzeségbe, karsúv dereka önkénytelen rithmusokban ringott, ajkai meg mintha sugdostak volna valamit. . . . Az a testhez álló kacabájka, mely mellét szorította, kippattanni készült a heves és erős lélekzetvétel-től és gömbölyű karjain, melyet a nap sugar barnított meg, összeszorultak az izmai.

Korán reggel volt még, a nap alig valamivel előbb kelt fel, s most a hajnali szellő hűvössége a nap első sugaraival ölelkezve csókolgatta barna, piros arcát. Úgy látszott mintha keresne valakit vagy valamit. Elmerülve volt a szemlélkedésben mikor megszólítottam.

— Juliska, mit keressz?

Juliska összeresztett, majd rávetette csillogó mélytekintetű barna szemét s miközben szeméből két fényes könnyecsepp gördült le hamvas arcára, siránkozó gyerekhangon szólt:

— Elvesztek a ludak.

Juliska ugyanis leánya volt a nagybéresnek s arra az előke ő hivatásra volt kirendelve,

hogy azt a pár száz libát, melyek sok szép forintocskát hoztak a nagybéresnek, gondolzza és őrizze.

És most az a sok-sok fehér tollú libácska mind eltűnt. Kétségtelenül, hiszen Juliska most már sokkal siránkozóbban ismételte:

— Elvesztek a ludak.

Meg akartam vigasztalni.

— Dehogyan is veszték, dehogyan is veszték, majd megtaláljuk, mondtam, gyere csak Juczi fiam, én is segíték keresni.

Hálásan nézett rám, de könnyes szemekkel is elmosolyodott, mikor hamiskásan, — a szót elnyujtva kérdezte:

— Az ifiúr?

— Én, én.

Avval nekivágtunk a földeknek a Mosztonga felé. Biztosan oda szöktek a ludak, hisz olyan jó most a víz a Mosztongában; jó ott a ludaknak fürdeni.

Mikor Juliska már látta, hogy komolyan segíték keresni a ludakat, kis szájacskája mesélni kezdett, hogy hát azok a ludak bizony a kerítésen szöktek köröszűl, meg hogy van köztük egy, az a nagybóbitás, az meg nagyon szeret fürdeni. Én pedig csak néztem, hogy emelgeti Juliska a tarlón a formás lábacskaikat, s hogy teszi le újra az éles tarlóra, de ugy ám, hogy a tarlót a talpával előre rántja s úgy lép rá, mert másképp csunyául megválná ám a lábát.

Osztán meg néztem azt az aranyos arczocskáját, melybe lecsüngött szőke hajának pár szála, de amely szálakat a világot sem ért volna rá most helyre simítani. Juliska gyorsan járt, nemsokára odaértünk a Mosztongához. Kezdődött a nádas. A tört úton indultunk befelé. Juliska ment elől, ő jobban tudta az utat, én meg utána, körül pedig magába olvasztott minket az az embermagasságnál nagyobb nád melynek egyhangu susogásából csak Juliska hívogató hangja hallatszott ki.

— Biri, biri, biri! Birkém!

Alig hogy egy tisztásra értünk a hol nem volt nád s a hol a férdig erő víz fenekéről fellátszott a feneket fedő puha zombék, örömmel kiáltotta el magát Juliska:

— Itt vannak.

Csakugyan a tisztás közepén uszáltak a ludak Juliska hívni kezdte őket. Hívogatta őket, ígért nekik kukoriczát, mindent, — de a ludak csak nem reflectáltak Juliskára.

— Be kell menni, oszt úgy kiterelni őket — mondtam és ő mindjárt hozzá is látott a dologhoz. Lassan kezdett lépegetni a vízbe. Mindég mélyebbre, mélyebbre kellett menni, formás lábai mind mélyebbre süppedtek a zombékba, szoknyáját két kézre fogva, már térdigéző vízben járkált. A zöldes iszapos vízből élesen fénylett ki hóféhér térdcskéje.

a német egyeteméről hazakerült, s a magába szivott német filozófiát itthon a lapokba vezérlő cikkekkel gyúrta: a Kárpátoktól az Adriáig éppen azért hangzott el, hogy Pulszky okos ember, mert cikkeit senki sem értette meg. Hát most idem de eadem.

Pulszky amidőn az önálló és külön vámtérület között a különbséget felállítja, egyúttal a külön vámtérületet perhorreszkálja, de az önálló vámtérületet lanszirozza. Ámulva hallgatjuk, hogy e két elnevezés között közjogilag különbség van s erre 30 év után Pulszky jóvoltából csak most jövünk rá. Fejünket csóválva kérdezzük önmagunktól és szomszédunktól, hogy Magyarország politikai és gazdasági életére melyik volna az előnyösebb, az önálló vámtérület-e, vagy a külön vámtérület? Jól jegyezzük meg, hogy most nem a közös és nem közös vámtérület előnyéről és hátrányáról van szó, hanem egyes-egyedül csak a Pulszkyféle distinkciónak. Logikus magyar észszel azt feleljük rá, hogy nekünk egyre megy, akár önálló, akár külön vámtérületünk van; (csak jöjjön el már mihamarabb annak az országa) de ha az nekünk mindegy, akkor Pulszky ur miért distinguál? E mögött — ugy hisszük — rejlik az, a minek cikkelyünk bevezető sorai ban adtuk kifejezést.

A törvény kifejezetten *önálló rendelkezésről és közös vámtérületről* beszél. A közös vámtérületnek ellenkezője a nem közös vámtérület. Már most hogy a nem közös vámtérületet a pozitív definitió szerint önállónak vagy különnek nevezzük-e, az a törvény világos rendelkezését tekintve: tökéletesen irreleváns dolog s a magyar nyelv terminológiája szerint mind a kettő határozottan helyes elnevezés.

Azonban úgy látszik, hogy a kétféle szokásos és helyes elnevezés között azért kell különbséget tenni, mert a kormány — Pulszky filozófos esze után indulva — elképzelt *egy olyan önálló magyar vámtérületet, amely azonban Ausztriától nem lesz külön vált vámtérület.* Hogy ez a gyakorlatban hogyan fog contemplálódni: erre még csak majd ezután dereng világosság. Hát ez a dolog a legujabb szállóige

szertint: vashid fából, s éppen azért véges eszünkkel nem is érhetjük föl.

Közjogunkat óva: kötelességünk az ilyen Lustkandl czélatosságú disztinkciók ellen tiltakozni s Arany Jánossal tartunk, hogy: „Két-élű a kérdés, bajt hoz majd reakciók! Mert közjogi dolgokban rendkívül óvatosnak, szabatosnak és órkódónek kell lenni, — nehogy a vámtérülettel is úgy járjunk, mint a magyar hadsereggel. Az 1807. XII. t. c. ugyanis csak »magyar hadsereg« elnevezést ismer, annak az összes 69. §-ába nincs egy betű se, mely »közös« hadseregről beszélne (a törvény szerint csak a védelem és a hadügy közös, de nem a hadsereg) s a magyar Törvénytárban nincs egyetlen egy törvény sem 1880-ig, amely csak egy szóval is említene közös hadsereget. És csak 1880-ban a slendrián törvényszerkesztés csuszattata be először a »közös« hadsereg elnevezést, — s azóta mint a százmártóvis a bölcsek sirján virit és közjogi nomenklaturánkban ez a közjogilag heiytelen kifejezés.

Rendkívüli fontos idöket élünk. Videant consules, ne quid republica detrimenti capiat.

Országgyűlés.

Az országgyűlésen esemény volt Apponyi Albert gróf beszéde és nem csak partkörökben, de a fővárosban mindenütt ez a beszéd az általános kritika és dicséret tárgya. Eltekintve a beszéd szónoki sikerének általánosan elismert, sőt megcsodált szépségétől Apponyi pártállását sokféleképen magyarázzák. Különösen az a körülmény hogy a Bánffy kormány iránt beszédében elnevezést tanusított és nem élecsitette ki az ellentéteket, sokféle versióra ad alkalmat. Némelyek már a miniszterelnöki székben látják Apponyit míg mások semmi összefüggést nem látnak politikai magatartása és a kormány vagy annak pártja között. A mende monda mely a Ház folyosójáról

szokott kiindulni a ház felosztásáról is beszél — de eddigelé ennek semmi komoly alapja nincs. A függetlenségi párt vita rendező bizottsága nagy élénkséggel gondoskodik a jövő szónokokról. A főváros polgársága is megmozdult és karácsony másodnapjára a vigadó nagytermében a provizorium ellen készül egy nagy népgyűlés. Az egyetemi polgárság is csatlakozik a mozgalomhoz.

Saját tudósítónk távirata.

1897. decz. 18.

Elnök. Lang Lajos.

A főrendiház üzenetének tárgyalásával kezdődött az ülés.

Mocsy Antal Tapolcza kerület képviselője szölt először. Nem bír bizalommal viseltetni a kormány iránt s őszinte örömmel látná Bánffy bukását, de a nemzet érdekében a javaslatot elfogadja.

Városv Gyula Ugronpárti képviselő szólalt fel aztán. Vitatkozik Enyedi Lukácssal, Pulszky Ágostonnal és Apponyi Albert gróffal. Fejteti, hogy mi a hazaárulás.

Lang Lajos elnök félbeszakítja a szónokot használt kifejezéseért.

Városv Gyula kijelenti, hogy csak elvben beszél a hazaárulásról és a részleges hazaárulásról szól. Beszédét folytatja. Most nyílik alkalom a közös vámtérület megszüntetésére mely sok kárt okoz az országnak és épen a kormánynak kell megragadni az alkalmat erre, nehogy az ország érdekeit Austria kezeire játssza.

Hegedüs Sándor az 1867. évi XII. t. cz. 68. §-áról beszél, melyben nincs kimondva az önrendelkezési jog. A függetlenségi pártnak szerinte nincs igaza abban, hogy a kormány-párt törvényt sért. A függetlenségi párt nem nézte meg a törvényt. Vitatkozik Kossuthal s azt mondja, hogy Kossuthnak nincs igaza a »status quo« fentartásában. A kormány javaslatát elfogadni ajánlja.

Városv Gyula interpellálja Bánffy miniszterelnököt a 48-as honvédek folyamódásainak záros határideje miatt.

Juliska már a ludakig ért.

— Hess, hess, kezdte őket hajtani mire azok csakugyan megindultak sorjába, rendbe az útfelé, oda a hol én álltam, mert erre hajtotta őket.

A ludak már szárazra jöttek élénk gáogás közben rázogatva le tollukról a vizet, Juliska is jött kifelé. A bokorugrós szoknya mind lejjebb lejjebb ereszkedett, a mint Juliska sekélyebb sekélyebb helyre jutott. Már ott volt nálam, már csak egy lépést kellett tenni, hogy kilépjen a vízből, mikor egyszerre csak megcsuszott és — szerencse hogy ott voltam, mert elesett volna. Így azonban a karjaimba esett. Nem tudtam parancsolni magamnak mikor átöleltem. Gömbölyű állát megfogva szemébe néztem, mely az ijedségtől és meglepetéstől félig lehunyódott, aztán parázs ajkaira szoritottam ajkamát Éreztem hogy, ámbár ki akar menekülni karjaimból, én leszek az erősebb. Ebben a perczen kétségbeesett sikolylyal szakította ki magát a karjaimból.

— Istenem! a ludak!

A ludak pedig méltóságteljes léptekkel haladtak a háza felé vezető uton. De a szomszéd birtokos földjén oly szép kukoriceza zöldellett, hogy a libák meghívásnak tekintették azt a csalogató zöldelést s arra felé szállingóztak. A szomszéd pedig már háromszor zálogolta meg a nagybérset. Amikor hát Juliska látta, hogy a ludak már majdnem a kukoricében

vannak, kétségbeesetten rohant oda, s csak mikor már a ludakat a kukoriczából kihajtotta, akkor jutottam neki eszébe én és miközben vigan szökdeive hajtotta a libákat haza, visszanezett hozzám, elpirult és mosolygó areczal kiöltötte rám a piros nyelvcskéjének a hegyét s aztán szaladt a libák után haza felé.

* * *

A damaszt-függönyös, parkettos szobában hárman ültünk a kandalló mellett, Julcsa nagysám, ki a zsölyében ült, mint egy királynő tekintett reánk, — rabszolgáira: rám és Rolandra. Én mint szerény poeta-ember jutottam kegyeibe és nem igen versenyezhettem Rolanddal, a kit szépségéért vettem meg Julcsa nagysád. Mert Roland ur kutyá volt.

Borjunagyságú angol dogg, a kinek legkedvesebb passziója volt az embert, nyakába ugorva, majd feldöteni. Én hevesen udvaroltam Julcsa nagysámnak, ki ellentétben Rolanddal, ügyesen titkolta zsebkendőjével az ásitásait, Roland ur bezeug nem titkolta. Én mint már annyiszor, most is örültem szerelmemről beszéltem, s Julcsa nagysám ma szokatlan hedvvel hallgatott. (Máskor folyton leplezni kellett ásitásait, most csak egy-kétszer). Én pedig elhatároztam, hogy átlépek a Rubiconon.

Megfogtam Julcsa nagysám kezét és azt az

illatos, otkolónos bársony kezeckét ajkaimhoz szoritván, megkérdeztem, hogy remélhetek-e?

Julcsa nagysám rám nézett. Selyem bluzának ránczai festői keretet adtak tündériesen szép arcának. Holló fekete hajfürtjei görög frizurába erőszakolva a szoba félhomályában ragyogni látszottak, szemöldökei pedig, azok a remek ivezetű szemöldök kérdőleg huzódtak fel a bársonyos, sima homlokára.

Ismételtem a kérdést.

Julcsa nagysám komolyan tekintett reám, én pedig tudva a bekövetkezendő felelet nagy jelentőségét, féltérden ereszkedtem, miközben kacsóit újra az ajkaimhoz emelém.

Halk »igen« hallatszott, s én a boldogságtól örültem zártam karjaimba Julcsa nagysám karcsu derekát, mialatt forró csókot nyomtam alabástrom homlokára.

Haragosan ugrott fel Julcsa nagysám. Szemei villámokat szórtak és lesújtó pillantást lövelve felém, izgatottságtól remegő hangon kiáltott rám:

— Ügyetlen, tönkre teszi a frizurám.

* * *

Juliska, Juliska rád gondolok, s bárhogy meghányom-vetem a dolgot, nem tudom ki-sütni, melyik volt a fontosabb ok, a ludak-e, vagy a görög frizura?

Bánffy Dezső válaszol és tanácsot ad a kérdésre vonatkozólag.

Lang Lajos elnök utólagosan rendreutasítja Várost a részleges hazatérés kifejezéséért. Ezután az elnök az ülést d. u. 3 órakor feloszlatta.

Táviratok.

— Saját tudósítók távirata. —

A nap szenzációja.

— **Kína felosztása.** Egy orosz hajó-*raj* tegnap Sziotharthour kínai erődített kikötőt megszállotta. 800 orosz katonát vonult be a városba, mely ugy-*szólván* egész Kína kulcsa. A bevonuló katonák erőlyes ellentállásra akadtak ugyan, de ezt heves küzdelem után legyőzték. Ezen hódításuk által a görögök Pekíngnek is az urai, mely ellentállásra képtelen. Kína felosztása majdnem elkerülhetetlen. Angolországban Londonban óriás feltűnést és rémületet keltett a foglalás híre. Ille-*telkes* körök véleménye szerint az angol — orosz — német háború kikerülhetetlen.

— **Bécsből értesülünk,** hogy br. Bánffy Dezső miniszterelnök f. hó 19-én vasárnap oda érkezik.

Különlélek.

— **Vidéki olvasóinknak és előfizetőinknek.** Minden félre értést elkerülendő felkérjük vidéki előfizetőinket és olvasóinkat, hogy amennyiben a lapot eddig kapták és arra továbbra előfizetni nem óhajtanak ezt velünk lehetőleg levelezőlap útján közölni szíveskedjenek, nehogy a lapot fölöslegesen tovább is küldjük címükre. A kiadóhivatal.

— **Kinevezések.** Schmausz Endre főispán belügyminiszteri leiratra kinevezte Mucsi Nándort anyakönyvi díjnoknak. — A belügyminiszter a vajszkai anyakönyvi kerületbe Hie Lipótot anyakönyvvezetővé nevezte ki. — Az újonnan rendszeresített főispáni irnokká Vojnics Ferenczet nevezte ki Schmausz Endre főispán.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Frankfurt Ernő irnokot a bajai kir. járásbírószághoz helyezte át.

— **Számonkérőszék.** Dr. Vojnits István főispán Bács-Bodrogh vármegye központi hivatalainál folyó hó 19-én számonkérőszéket tart.

— **Választás.** Ó-zsupári segédjegyzővé Ivencz Frigyes kupuszini segédjegyző választatott meg.

— **Dr. Vojnits István** bácsmegyei főispán kedden az ó-becsei szolgabírószághoz hivatalvizsgálatot tartott s a tapasztalt rend felett meglegedésének adott kifejezést.

— **Tanári vizsga.** Bigó Bige György főgymnásiumunk helyettes tanára f. hó 17-én tette le a tanári szakvizsgát a kolozsvári Ferencz József tud. egyetemen.

— **Baja város** köztörvényhatóságának bizottsága f. hó 21-én rendes havi közgyűlést tart a Központi szálloda nagytermében Schmausz Endre főispán elnöke alatt.

— **Ármentesítő gyűlés.** A bácsi-tiszai ármentesítő társulat az új miniszteri biztos dr. Vojnits István megyei főispán elnöke alatt csütörtökön közgyűlést tartott, a melyen a négy év óta felfüggesztve volt autonomia visszaállított. A társulat elnöke megválasztott. Három jelölt volt : dr. Mikosevits Kanut zentai főszolgabíró, Boromissza János zentai polgármester és Tóth József ó-kanizsai birtokos, a ki több éven át volt elnöke. Időköz-

ben Boromissza visszalépett és így Mikosevits és Tóth között volt a választás, a mely dr. Mikosevits Kanut győzelmével végződött. — A főispán Ó-Becsen tartózkodása alatt Gombos Béla országgyűlési képviselő vendége volt.

— **A szabályi kerülethől** öt tagu küldöttség tiszteleggett a kereskedelemügyi miniszternél az óbecse — titel — újvidéki vasut ügyében. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy a még hiányzó összeget ez állam pénztárból utalványozza, hogy a munkálat még a tavaszon megkezdhető legyen, mert csak úgy vélik elejét venni annak, hogy a nehéz viszonyok miatt nyomorban levő munkásokat a szocializmus karmai közül kiragadhassák. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a hiányzó összeget utalványozni fogja, mert ő is kívánatosnak tartja, hogy a csajkás kerület népének még a kora tavasz nyitával nagyobb munkálatnál foglalkozás adassék. Így tehát biztosítható, hogy az óbecse — titel — újvidéki vasut jövő évben kiépítettik.

— **Jóteköny ünnepély.** A Fehéskereszt egy-*let* ma vasárnap d. u. 3 órakor tartja meg ünnepélyét, melynek sikerét és eredményes voltát az egyesület elnökőjének Birkáss Adrienne urhölgynek önzetlen, nemeslelkű buzgó-sága segítette nagyban elő. Utólagosan beérkeztek a következő ajándékok : Geiger A. Mórné 2 doboz karócsenyfadiszt. Varga Gizella 1 kosár aranydiót, Vojnits Etelka 6 kiló rizst, 6 kiló griszt, 6 kiló liszt 12 drb. szappant. — Prokes Antalné : narancs és 25 kiló karácsonfadiszt Horváth Sándor 36 drb. kosarat. — Krauzer Károly 20 drb. csészét. — Winkler Dénesné délygyümölcsöt. — Löwy testvérek 2 vég organtült. — Holländer Mór Ómoroviczáról 6 pár hártsuya, Klein Jakab 25 drb zsebkendőt. — Karkos és társa délygyümölcsöt. — Az elnökség a lélekemelő ün-*nepe*lyre nemcsak tagjait, hanem a nagy közönséget is meghívta és ez uton is meghívja s előre is tudhatni hogy az ünnepély sikerül és nagy örömet okoz — a megajándékozott gyermekeknek épugy, mint a nemeslelkű ajándékozónak. —

— **Fornszek Béla** kir. törvényszékünk elnöke 4 napig Baján volt és az ottani kir. járásbírószághoz ügymenetét beható vizsgálat tárgyává tette. Illetékes körök nagy várakozással néznek a vizsgálat eredménye elé. Együttal közöljük törvényszékünk elnökének az ismert lelet ügyben hozott erőlyes és gyors intézkedésének határozatát amelyet az ügyvédi kamarához intézett : A szabadkai kir. törvényszék elnökétől 3345. szám eln. 897. A tekintetes ügyvédi kamarának helyben. A „Bácskai Hirlap“ f. évi december 5-én megjelent 37. számában „A lelet piócza törvényszékünknel“ cím alatt a vezetésre bizott kir. törvényszék polgári irattárának vezetésével megbizott tisztviselő ellen az a vád emellettik, hogy alaptalanul vesz fel bélyegleleteket, s ezáltal a tekintetes ügyvéd urakat indokolatlan bosszantó zaklatásnak teszi ki, ezenkívül sok felesleges munkát és költséget okozó felfolyamodásra szolgáltatt okot. Ennek a kir. törvényszéknek vezetését f. év márczius havában tehát 8 hónappal ezelőtt vettem át, s habár a tekintetes ügyvédi kamara tisztelt tagjai tapasztalhatták, hogy minden jogos és indokolt kívánásaikat a legnagyobb előzékenységgel teljesitem, érin-*tett* irattár vezetőjének a leletezések körül követett eljárása miatt előttem panaszt soha sem emeltek, az ez által okozott sérelmek

eddigelé más úton sem jutván tudomásomra, nem vagyok tájékozva az iránt, hogy alapos-e a hivatkozott hirlapi közleményben emelt vád? Abból a czélből, hogy az esetleges szabálytalan eljárást gyökeres intézkedéssel megszüntelhessem s együttal azt megtorlás tárgyává is tehessem, tisztelettel felkérem a tekintetes ügyvédi kamarát, hogy tagjainak meghallgatása mellett megállapítani és velem mielőbb közölni szíveskedjék, hogy előfordul-e, s ha igen gyakori-e az az eset, hogy a polgári irattárnok által felvett leleteket a pénzügyi hatóságok abból az okból nem érvényesítik mivel a leletezés teljesen alaptalan volt. Arra is felkérem, hogy konkrét eseteket szíveskedjék velem közölni. Szabadkán 1897. évi december hó 5 én Fornszek Béla s. k. elnök.

— **Zombor város ipartanácsa.** Zombor szab. kir. város ipartanácsa az 1898. évre a következőleg alakult meg : elnök : Schlagetter Gyula polgármester ; a közigazgatási bizottság megválasztotta Heindhofer Róbertet és Bittermann Nándort, pótagokul Koszanits Szilárdot és Lang Flóriánt ; a szegedi kereskedelmi és iparkamara megválasztotta rendes tagokul Bikár Simont és Steiner Lajost, pótagokul Weidinger Sándort és Szalay Károlyt.

— **Az országos díjkegyelet** és nyugdíjintézet szabadkai főkegyelete f. hó 19-én d. u. 2 órakor rendkívüli közgyűlést tart a szabadkai törvényház 48 sz. helyiségében. Tárgy-sorozat : 1. alapszabályok felolvasása. 2., gyógy-szerész választás. 3., belépő ıvek kiosztása, s orvosi véleménnyel leendő ellátása. A gyűlésre tisztelt tagok s belépő kartársak ez uton is tisztelettel meghivatnák.

— **Pályázat.** Pályázat van hirdelve a palánkai kir. járásbírószágnál telekkönyvi irnoki állásra.

— **Jóváhagyás.** A m. kir. vallás és közoktatásügyi ministerium a Rósz-Schäffer-féle 300 frtos jóteköny alapítvány felteljesített módosított alapító levelét helybenhagyta.

— **Pörül járt pénzügyőrök.** A nép előtt igen antipatikus alak a zöld ruhás „financz“, kiket mindenféle guynévvel tisztel meg a népszerűet. A napokban két ilyen pénzügyőr az „olcsó piaczon“ czirkált és nagyon gyanusnak tűnt fel nekik két szép bunyevác parasztleány, akik tényleg titokban jóféle „szüzdohányt“ ártultak. A leányok észrevették hogy figyelik őket és a szomszédos templom nyitott kapuján besietve igyekeztek elinálni. De a két pénzügyőr oda is utánuk ment és a két leányt a templomból kivezette. Kutatni kezdték hogy hova dugták a lányok a dohányt. Hatalmas csődület támadt az érdekes látványra, hogy a financzok mint motozzák végig a piruló leányokat. Az összegyűlt tömeg kezdett elégedetlenkedni, hogy „quo jure“ ölegetik a lányokat a financzok. Szóra szó jött, végre egy pofon, és a tömeg a két financzot jól elverve, kiszabadította a két paraszt leányt, a kik sietve szaladtak el.

— **Meghívás.** A helybeli „Pučka Kassinó“ december hó 26-án d. e. 10 órakor saját helyiségében évi rendes tisztújító közgyűlést fog tartani, melyre a tisztelt tag urak ezennel meghivatnák.

— **Tűz** volt f. hó 18-án a III-ik körben. A tűzoltóság és Venczel Lajos parancsnok erőlyes intézkedésének köszönhető, hogy a tetőtűz minden kár nélkül eloltott.

— **15 éves betörő.** Matics Mihálynak hívják azt a reményteljes csemetét, a ki tegnap 18-án virradóra betört a felfeszített ablakon át Lang

„jogot a népnek”. Egyes házaknál rendes gyűlékezéseket tartanak, hol aztán a legvéresebb száju hirlapokat olvassák s a legbadarabb eszméket érlelik. A községlakosokra részint megfélemlítés, részint egyéb módon oly nyomást gyakorolnak, hogy még az értelmesebbek is csatlakoznak hozzájuk. Nyíltan híresztelik, hogy újévtől kezdve nagy változásokat fognak a községben létesíteni, sőt a községháza elfoglalásáról is beszélnek. Annyi bizonyos, hogy titokban forr közöttük valami.

— **Drága a fuvar.** N. N. helybeli lakos megbízott egy fuvarost, hogy udvarából a városhoz közeli földjére néhány kocsi trágyát vigyen ki, a szállítási díjat koccsként 50 kr-áig val ki a kudta. A fuvaros sehogy sem tudott abba beletörődni, hogy a mai socialista világban olyan csekély díjért dolgozik, szépen szorgalmasan hordta a trágyát, csak hogy nem a megbízójának földjére hanem máséra, aki koccsként 80 kr-áig tőle megvette. N. N. amikor látta, hogy alaposan becsapták, az esetről azonnal jelentést tett a rendőrség-nél.

— **Veszett kutya Nemes-Militicsen.** Militicsről írják lapunknak, hogy a községben pár nap előtt egy kutyán veszéltség ütött ki s a kutya az egész községet bekoborolva egy kis leányt megmárt. A kis leányt azonnal felszállították a budapesti Pasteur intézetbe.

— **Erdészeti albizottsági ülés.** Bács-Bodrogh vármegye erdészeti albizottsága tegnapi d. u. 4 órakor ülést tartott.

— **Választás.** Prigl.-sz. ivániaodpénztárnoki állásra Lencz József leköszönése folytán Kapp Antal választott meg.

— **A posta karácsonya.** A postai csomagok helyes címzése, csomagolása és földadása tárgyában a karácsonyi ünnepre figyelemztetést adott ki a temesvári posta- és távirrida igazgatóság. E szerint pénz legelőszerrűbb utalvánnyal küldeni, de küldhető lepecsételt levélben is. Sulyos tárgyaknál többértű papír használható; a címet magára a burkolatra kell írni; kívánatos, hogy a teljes címet papírosra írva magában a csomagban is elhelyezze a földadót; a fogyasztási adó alá eső tárgyak küldésénél a borítékra irandó annak minősége és mennyisége is; a csomagokat lehetőleg délelőtt kell földadni.

— **Csaló cseléd.** F. hó 18-án este bejött Spitzer és Klein helybeli kereskedőkhöz egy cseléd és gazdája megbízásából aki nevezett cégnek vevője, 20 klg. legfinomabb lisztet kért. A cég főnökének gyanusnak tűnt fel a dolog s azt mondta a cselédnek, hogy hozza el gazdájának bevásárlási könyvét, akkor adni fog. A cseléd azonban nem jött s csak másnap tudták meg, hogy 4 forint elemelése után gazdájától megszökött.

— **Dr. Klein József rabbi véglegesítése.** Tegnapi szabadkai izr. hitközség előjárósága nagygyűlést tartott, amelynek az volt a célja, hogy Dr. Klein József rabbit állásában véglegesítsék s egyszersmind ezzel kapcsolatban a főrabbiságra vonatkozó jogutódlást kimondják. Ennek eldöntésére az előjáróság szavazást rendelt el azok akik a javaslatot elfogadták „igen-nel” akik nem fogadták el „nemmel” szavaztak. Geiger A. Mór elnök d. u. 3 órakor kihirdette a szavazás eredményét, amely szerint a beadott, 189 szavazat közül 154 igennel, 33 nemmel szavazott, 2 szavazatot a bizottság érvénytelennek mondott ki. Az eredmény kihirdetése után 4 tagú küldöttség ment el Dr. Klein József rabbiért, aki a gyűlésen megjelenve szavakban köszönte meg a bizalmat a határozat elfogadása tárgyában azonban csakügyesen viselkedtek, miként az előadás több

f. hó 22-én fog nyilatkozni. Az ülés az elnök és Dr. Klein éljenzésével fejeztetett be.

— **Fenyegetődző orrvadászok.** A bákai császár Popov Vászó, Grubin Lázár és Todorov Pánta tiszta-szent-miklósi lakosokat orrvadászaton érte s midőn a kedélyesen cserkészőket igazolásra szólította föl, még nekik állt feljebb; a köteleességét teljesítő császár életveszélyesen fenyegettek. A hatóság hova az ügy került — vizsgálatot indított a fenyegetődző orrvadászok ellen.

— **Drága jég.** A „Ferencz Csatorna-Részvénytársaság” igazgatósága leiratot intézett a csatorna menti összes községekhez, hogy mártól fogva vége az ingyen jégnek. Aki ezen túl jeget akar hordani a Ferencz csatornából annak minden kocsi jégért 20 krt, kell a „Ferencz-Csatorna-Részvény társaság” pénztárába befizetni. Immár tehát megértük azt is, hogy nemcsak az országos vásárokon és a vasuti indóházak előtt kiabálják: „Friss vizet! Csak 1 kr. egy pohár víz!” — hanem az egész megyében: „Csak 20 kr. egy kocsi víz!” És aki erre a szerepre vállalkozott az a „Ferencz-Csatorna-Részvénytársaság.”

— **Öngyilkos nazarénus.** Tudvalevő dolog, hogy a nazarénusok semmi áron sem fogják kézbe a fegyvert, különösen mikor katonás kodni kell, annál meglepőbb tehát Sáni János temerini nazarénus öngyilkossági esete, a ki előbb felvágta ütérét, de mikor látta, hogy az még nem elég a meghaláshoz, fegyvert fogott és megtagadva hitét, fõbe lötte magát a padlásán. Mire hozzátatozói észrevették meg volt halva. Valószínű, hogy elmezarban követte el tettét.

S Z I N H Á Z.

— **Armány és szerelem.** Csütörtökön decz. 16-án Schiller klaszikus drámáját felesleges ismertetnünk. Minden alakjával ismerősök vagyunk. Már az iskolában a legapróbb részletig eszletikailag fejtegettük. Összehasonlíthatjuk egy tanulmány fõvel a drámát, melyben a tökéletesség eszmei fokra emelkedik. Ilyen körülmények között minden szónak a jelentőségét figyelemre méltatjuk és a színész nem surranhat át a legapróbb részleten sem, hogy esetleges hibáit észre ne vennék. Azért ezt a drámát csak művészek adhatják elő, hogy benne tökéletes és zavartalan élvezetet találjunk. A mi előadásunk nem volt művészi, de rossznak se mondható. Azért mérsékelt igényekkel nézve az előadást, megelégtünk lehetünk. Rélay (Walter miniszterelnök) általánosságban itélve jól játszott. Hasonló mondhatunk Lomniczyról (Ferdinánd) is, kinék legnehezebb volt a feladata. Hatala Györgyike meglehetősen eltalálta a Lucza szerepét, melynek megjátszásához nem csekély önbizalom és tehetség szükséges. Pesti a Miller zenetanitót adta elég ügyes felfogással. Nem lehet kifogásunk Makó Aida (Lady Milford) ellen sem, csak annyi, hogy úgy járkál a színpadon, mint az őrszem a posztón. Deréki a rozslékü és intrikus Warm litkár szerepében nem tudott elég gyűlölséget önmaga ellen felkelteni.

— **Czigánybáró.** Strausz remek operettje került újból színre. Mihályi Ernő pompásan énekelt és Ledofszky is remekelt. Gyönyörűen énekelték azt a kettőst: „Ki volt tanunk?...” Torossy Katica és Keresztély Flóra szintén nagyon viselkedtek, miként az előadás több

szereplő, kivéve Nyitrai, aki operettekben nem tud tetszést nyerni.

— **Pontbiquet család.** Brissnon vigjátéka. Előadták szombaton decz. 18-án. Mulattató darab, az előadás nem kevésbé. Játszottak; Csizsér, Lomniczy, Deréki, Rélay, Tábori, Boros Ferike. Radó Rózsika, Ebergényine és Erneyi. Mindannyian jól megállották helyüket.

— **A piros bugyelláris vasárnap,** decz. 19-én került színre. Sugár Aranka lépett fel benne és ez elég ahhoz, hogy az előadás sikeres legyen. Már egy hét óta nélkülözöttük Sugár Arankát a színpadon és mikor újból meglátottuk, az öröm kitörésével üdvözlöttük. Természetes, hogy 5 nem volt méltatlan az előlegezett tapsokra. A Zsófi szerepét játszotta. Túzról pattant csinos paraszt menyecske volt, aki jó kedvvel játszott és remekül énekelt, mint mindig. Mihályi volt a Kósza Gyurka. Remek szép hangjával kellemes hatást keltett. Ferenczy a Csillag Pál szerepét pompásan alakította. Rélay (Török bíró), Nyitrai (Hajós), Virágháti (Pennás) és Lomniczy (Peták káplár) igen jól játszottak.

— **dr. Patajné Vida Etelka művészi köruton.** dr. Patajné Vida Etelka f. hó 26-án a zombori Casinó hangversenyén, január 9-én az ő becei négyzet hangversenyén és január 18-án az újvidéki négyzet estélyén közreműködni fog. Ez utóbbin Odry Lehel a budapesti m. kir. opera művésze is fog énekelni.

— **V. Margó Czölia Zomborban.** Zomborból írja tudósítónk: A zombori színgazgató V. Margó Czeliát a budapesti nemzeti színház művésznőjét három vendégszereplésre megnyerte. F. hó 20-án Nebántvirágban, 21-én Ingenyélőkben és 23-án Üdvöskében fog fellépni.

IRODALOM.

— **„Magyar fakeskedő.”** A fakeskedelemnek, ezen fontos kereskedelmi ágának egyetlen magyar szakközönye a „Magyar Fakeskedő”, mely most lép az ötödik évfolyamába és egyszersmind a „Magyar Fakeskedők és Fajparosok Országos Egyesületének” is hivatalos közönyöl szolgál. Most vetjük a lapnak legutóbb megjelent mutatószámát, mely époly szakszerű, mint tanulmányos tartalma által megérdemli az érdeklert körök támogatását. A lap előzetési ára egész évre 7 forint, félévre 4 forint. Mutatószámot kívánatra bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal (Dávid-utca 15.)

— **„Csemege”** cím alatt adja ki színtársulatunk jeles tagja Csizsér Kálmán beszélygyűjteményét. A műnek ez második kiadása ami nem éppen minlennapi dológ. A csinos tartalmu füzet karácsonyra jelenik meg a könyvpiaczon. Előfizetési ára egy korona. Megrendelhető a szerzőnél.

Testgyenyészeti gyógygymnastikai és
massage-intézet Szabadkán,
Eötvös-utca, 61. sz. alatt, a főposta közelében.

Különö gyógymód a csont és izomrendszer megbetegedéseinek, a gerincoszlop káros elferdüléseinek, valamint az izmok csuszos bántalmainál, továbbá sikerrel alkalmazható renyhe székletnél és aranyeres bántalmaknál.

Betegfelvétel naponta d. u. 1—3-ig.

Rendelő orvos:

DR. HEISZLER J. orvos.